

Lieta C-336/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 24. jūlijs

Iesniedzējtiesa:

Landgericht Ravensburg (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 7. jūlijs

Prasītājs:

QY

Atbildētāja:

Bank 11 für Privatkunden und Handel GmbH

Pamatlietas priekšmets

Patēriņa kredītīgums – Obligāti norādāmā informācija – Direktīva 2008/48/EK –
Atteikuma tiesības – Informācija par iespēju izšķirt strīdu ārpus tiesas procedūrā –
Atteikuma tiesību zaudēšana – Starptautiskās tiesības – Tiesneša, kas lietu izskata
vienpersoniski, tiesības iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Par likumības fikciju atbilstoši *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešajam teikumam un 12. punkta pirmās daļas trešajam teikumam
  - a) Vai *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešais teikums un 12. punkta pirmās daļas trešais teikums, ciktāl tajos

Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta p) apakšpunktā izvirzītajām prasībām pretrunā esoši līguma noteikumi tiek atzīti par atbilstošiem prasībām, kas izvirzītas *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas pirmajā un otrajā teikumā, kā arī 12. punkta pirmās daļas otrā teikuma 2) apakšpunkta b) punktā, neatbilst Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta p) apakšpunktam un 14. panta 1. punktam?

Ja atbilde ir apstiprinoša:

- b) Vai no Savienības tiesībām, it īpaši Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta p) apakšpunkta un 14. panta 1. punkta, izriet, ka *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešais teikums un 12. punkta pirmās daļas trešais teikums nav jāpiemēro, ciktāl tajos Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta p) apakšpunktā izvirzītajām prasībām pretrunā esoši līguma noteikumi tiek atzīti par atbilstošiem prasībām, kas izvirzītas *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas pirmajā un otrajā teikumā, kā arī 12. punkta pirmās daļas otrā teikuma 2) apakšpunkta b) punktā?

Ja uz II.1.b) jautājumu netiek atbildēts apstiprinoši:

- 2) Par obligāti norādāmo informāciju atbilstoši Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punktam
- a) Vai Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta a) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka saistībā ar kredīta veidu vajadzības gadījumā ir jānorāda, ka runa ir par saistītu kredītņēmumu?

Ja atbilde ir noliedzīga:

- b) Vai Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta l) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka absolūtos skaitļos ir jānorāda kredītņēmuma noslēgšanas brīdī spēkā esošā nokavējuma procentu likme vai vismaz spēkā esošā atsaucē procentu likme (šajā gadījumā – procentu pamatlikme atbilstoši *BGB* 247. pantam), uz kuras pamata aprēķina spēkā esošo nokavējuma procentu likmi kopā ar piemaksu (šajā gadījumā – piecus procentpunktus atbilstoši *BGB* 288. panta 1. punkta otrajam teikumam)?

Ja atbilde ir noliedzīga:

- c) Vai Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punkta t) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka kredītņēmuma tekstā ir jāsniedz informācija par būtiskajiem formālajiem priekšnoteikumiem, lai piekļūtu ārpustiesas sūdzību un pārsūdzību mehānismam?

Ja uz vienu no iepriekšējiem jautājumiem II.2.a)–c) tiek sniegta apstiprinoša atbilde:

- d) Vai Direktīvas 2008/48/EK 14. panta 1. punkta otrā teikuma b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka atteikuma termiņu sāk skaitīt tikai tad, kad ir tikusi sniegta pilnīga un satura ziņā pareiza informācija atbilstoši Direktīvas 2008/48/EK 10. panta 2. punktam, neesot nozīmei tam, vai informācijas neesamība vai kļūdainība ir piemērota, lai ierobežotu patērētāja iespēju novērtēt sava pienākuma apmēru?

Ja uz iepriekšējo jautājumu II.1.a) un/vai vienu no jautājumiem II.2.a)–c) tiek atbildēts apstiprinoši:

- 3) Par atteikuma tiesību zaudēšanu atbilstoši Direktīvas 2008/48/EK 14. panta 1. punkta pirmajam teikumam:

- a) Vai atteikuma tiesības atbilstoši Direktīvas 2008/48/EK 14. panta 1. punkta pirmajam teikumam var zaudēt?

Ja atbilde ir apstiprinoša:

- b) Vai tiesību zaudēšanas gadījumā runa ir par atteikuma tiesību ierobežošanu laika ziņā, kas ir jāreglamentē parlamenta likumā?

Ja atbilde ir noliedzīga:

- c) Vai iebilduma par tiesību zaudēšanu subjektīvā ziņā priekšnoteikums ir tāds, ka patērētājs zināja par viņa atteikuma tiesību pastāvēšanas turpināšanos vai vismaz viņam ir jāattaisno sava nezināšana rupjas nolaidības izpratnē?

Ja atbilde ir noliedzīga:

- d) Vai kreditora iespēja sniegt kredītņēmējam informāciju atbilstoši Direktīvas 2008/48/EK 14. panta 1. punkta otrā teikuma b) apakšpunktam vēlāk un tādējādi izraisīt atteikuma termiņa skaitīšanas sākumu liedz piemērot labticīgi tiesību zaudēšanas noteikumus?

Ja atbilde ir noliedzīga:

- e) Vai minētais ir saderīgs ar spēkā esošajiem principiem, kuri Vācijas tiesnesim ir saistoši saskaņā ar *Grundgesetz* [Pamatlikumu], un, ja tas tā ir, kā Vācijas tiesību piemērotājam ir jāatrisina pretruna starp saistošajām starptautisko tiesību prasībām un Tiesas izvirzītajām prasībām?

Neatkarīgi no atbildes uz iepriekšējiem jautājumiem II.1)–3):

- 4) Par tiesneša, kas lietu izskata vienpersoniski, tiesībām iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. panta otrajai daļai

Vai *ZPO* 348.a panta 2. punkta 1) apakšpunkts, ciktāl šis tiesiskais regulējums attiecas arī uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemšanu atbilstoši LESD 267. panta otrajai daļai, nav saderīgs ar valstu tiesu tiesībām iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. panta otrajai daļai un tāpēc tas nav jāpiemēro, pieņemot lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (turpmāk tekstā – “Direktīva 2008/48”), it īpaši 10. panta 2. punkta a), b), l), p) un t) apakšpunkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Grundgesetz [Pamatlikums] (turpmāk tekstā – “GG”), it īpaši 25. pants

Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch [Vācijas Civilkodeksa ievadlikums] (turpmāk tekstā – “*EGBGB*”), 247. panta 3., 6. un 7. un 12. punkts

Bürgerliches Gesetzbuch [Vācijas Civilkodekss] (turpmāk tekstā – “*BGB*”), it īpaši 242., 247., 288., 314., 355., 356.b, 357., 357.a, 358., 491.a, 492. un 495. pants

Zivilprozessordnung [Civilprocesa kodekss] (turpmāk tekstā – “*ZPO*”), it īpaši 348.a panta 2. punkta 1) apakšpunkts

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītājs ar atbildētāju 2016. gada 1. septembrī noslēdza kredītlīgumu par summu 21 716,33 EUR apmērā, kura mērķis galvenokārt bija transportlīdzekļa iegāde auto salonā privātai lietošanai. Atbildētāja, sagatavojot un noslēdzot kredītlīgumu, sadarbojās ar pārdevēju. Tā it īpaši darbojās kā atbildētājas kredīta starpniece un izmantoja atbildētājas sagatavotās līguma veidlapas. Saskaņā ar kredītlīgumu pārdošanas cena bija 23 521 EUR, un pēc iemaksas 3000 EUR apmērā atskaitīšanas atlikusī pārdošanas cena 20 521 EUR apmērā un vienreizējais maksājums par atlikušā maksājuma apdrošināšanu 1195,33 EUR bija jāfinansē ar kredītu.
- 2 Kredītlīgumā notika vienošanās par kredīta atmaksu 47 nemainīgu ikmēneša maksājumu un 2020. gada 15. janvārī veicama nobeiguma maksājuma 12 522,60 EUR apmērā formā. Kredīts prasītājam tika izmaksāts 2016. gada septembrī. Viņš nolīgtos maksājumus veica regulāri.

- 3 Saistībā ar jautājumu par kredītliguma atsaukšanu līgumā ir ietverta šāda informācija: “Kredītņēmējs var atsaukt savu paziņojumu par līgumu 14 dienu laikā, nenorādot uz atsaukuma iemesliem. Terminu sāk skaitīt pēc līguma noslēgšanas, taču tikai pēc tam, kad kredītņēmējs ir saņēmis visu obligāti norādāmo informāciju saskaņā ar *BGB* 492. panta 2. punktu (piemēram, informāciju par kredīta veidu, neto kredīta summu, līguma termiņu)”. Ar 2019. gada 22. augusta elektroniskā pasta vēstuli prasītājs atsauca savu uz kredītliguma noslēgšanu vērsto gribas izteikumu.
- 4 Prasītāja ieskatā atteikums ir spēkā, jo atteikuma termiņa skaitīšana, ņemot vērā neskaidro informāciju par atteikumu un kļūdaino obligāti norādāmo informāciju, neesot sākusies. Tāpēc prasītājs prasa atbildētājai atmaksāt līdz šim veiktos kredīta maksājumus un pārdevējai veikto avansa maksājumu, pieskaitot maksājumus, kas samaksāti pēc atteikuma un kas ir jāsamaksā septiņu dienu laikā pēc iegādātā transportlīdzekļa nodošanas.
- 5 Atbildētājas ieskatā prasība nav pamatota, jo tā ir pienācīgi sniegusi prasītājam gan informāciju par atteikumu, gan visu obligāti norādāmo informāciju. Tā saistībā ar informāciju par atteikumu esot izmantojusi likumā paredzēto paraugu. Tāpēc līguma noteikums par atteikumu atbilstot likumā izvirzītajām prasībām, un līdz ar to atteikums esot noildzis. Turklāt atbildētāja, pakārtoti, pārstāv viedokli, ka nepareiza obligāti norādāmā informācija nav pielīdzināma informācijas trūkumam, un līdz ar to atteikuma termiņu sāk skaitīt arī nepareizas obligāti sniedzamās informācijas gadījumā; atbildētāja vismaz uzskata, ka atsaukšanās uz informācijas kļūdaino raksturu ir tiesību ļaunprātīga izmantošana. Atbildētāja arī atsauca uz iebildumu par tiesību zaudēšanu, jo līdz atteikumam esot pagājuši apmēram trīs gadi.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

- 6 Tas, vai prasība tiks apmierināta, ir atkarīgs no tā, vai atteikšanās no kredītliguma bija spēkā un vai vajadzības gadījumā kreditors var atsaukties uz iebildumu par tiesību zaudēšanu vai iebildumu par atteikuma tiesību ļaunprātīgu izmantošanu.
- 7 Prasītāja paziņojuma par atteikumu spēkā esamības priekšnoteikums ir tāds, ka *BGB* 355. panta 2. punkta pirmajā teikumā reglamentētais divu nedēļu atteikuma termiņš atteikuma paziņošanas brīdī vēl nebija beidzies. Saskaņā ar *BGB* 356.b panta 2. punkta pirmo teikumu atteikuma termiņu nesāk skaitīt, ja kredītligumā nav ietverta visa obligāti norādāmā informācija atbilstoši 492. panta 2. punktam un *EGBGB* 247. panta 6.–13. punktam. Šādā gadījumā termiņu atbilstoši 356.b panta 2. punkta otrajam teikumam sāk skaitīt tikai tad, kad vēlāk obligāti norādāmā informācija tiek sniegta. Šajā gadījumā būtu jāizdara pieņēmums par nepilnīgu obligāti norādāmo informāciju it īpaši tad, ja informācija par atteikumu nav tikusi sniegta pienācīgā kārtā vai vismaz viena no likumā paredzētajam ziņām kredītligumā nebija ietverta pilnībā vai bija ietverta kļūdaini.

- 8 Arī ja abpusējie līgumiskie pienākumi atteikuma brīdī lielākoties bija jau izpildīti, atteikums principā vēl bija iespējams, jo Vācijas tiesībās nav paredzēts atteikuma tiesību zudums saistībā ar patēriņa kredītlīgumiem.
- 9 Saistībā ar prejudiciālajiem jautājumiem sīkāk tiesa izklāsta turpinājumā norādīto.
- 10 Par 1.a) un b) jautājumu. Tiesa nesēn pasludinātajā 2020. gada 26. marta spriedumā *Kreissparkasse Saarlouis* (C-66/19, EU:C:2020:242) ir nospriedusi, ka Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta p) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pie informācijas, kura kredītlīgumā saskaņā ar šo tiesību normu ir jānorāda skaidri un lakoniski, pieder arī šīs direktīvas 14. panta 1. punkta otrajā daļā paredzētā kārtība par to, kā aprēķināt atteikšanās tiesību termiņu, un ka ar to netiek pieļauts, ka kredītlīgumā saistībā ar šīs direktīvas 10. pantā minēto informāciju tiek izdarīta atsauce uz valsts tiesību normu, kurā ir vēl nākamā atsauce uz citām attiecīgās dalībvalsts tiesību normām. Atsaucoties uz šo spriedumu, iesniedzējtiesa uzskata, ka šajā gadījumā kredītlīgumā ietvertā informācija par atteikuma iespēju ietver prettiesisku atsauci minētā sprieduma izpratnē. Tāpēc rodas jautājums, vai šī sprieduma rezultātā informācija par atteikumu ir jāuzskata par nepietiekamu un tārad atteikšanās tiesību termiņa skaitīšana nav sākusies nepietiekamas informācijas dēļ. Līdz ar to prasītāja atteikums būtu jāuzskata par spēkā esošu.
- 11 *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešajā teikumā un saistītu līgumu gadījumā papildus piemērojamā *EGBGB* 247. panta 12. punkta pirmās daļas trešajā teikumā ir noteikts, ka uzsvērts un skaidri noteiktas formas līguma noteikums, kas atbilst *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas 7. pielikumam un 12. panta 1. punktam, atbilst prasībām, kas ir izvirzītas *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas pirmajā un otrajā teikumā, kā arī 247. panta 12. punkta pirmās daļas otrā teikuma 2) apakšpunkta b) punktā (t.s. likumības fikcija). Šajā gadījumā informācija par atteikumu atbilst šim paraugam, un līdz ar to informācija par atteikumu saskaņā ar valsts tiesībām ir jāuzskata par pareizu.
- 12 Taču jautājums ir par to, vai šis viedoklis ir pretrunā iepriekš minētajam Tiesas spriedumam. *Bundesgerichtshof* [Federālās augstākās tiesas] (turpmāk tekstā – “*BGH*”) ieskatā tā nedrīkstēja transponēt šo judikatūru un tāpēc ņemt to vērā, jo tā *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešo teikumu pretēji likumdevēja tiešajai gribai nevar interpretēt atbilstoši Savienības tiesībām. *BGH* uzskata, ka tiesību normas viennozīmīgais formulējums, jēga un mērķis, kā arī likumdošanas vēsture liedz veikt direktīvai atbilstošu interpretāciju.
- 13 Iesniedzējtiesai tomēr ir šaubas par to, vai šis viedoklis ir saderīgs ar Savienības tiesībām. Tā norāda, ka valsts tiesai, ja tai nav iespējams interpretēt valsts tiesību normu atbilstoši Savienības tiesībām, konkrētos gadījumos var būt pienākums nepiemērot valsts tiesību normu, jo Savienības tiesībām šajā ziņā ir piemērošanas pārkāpums. Taču iesniedzējtiesa arī konstatē, ka Tiesas judikatūrā nav izsmēļoši paskaidroti saistībā ar piemērošanas pārkāpumu piemērojamie principi, jo Tiesa saistībā ar Direktīvu 2008/48 uz šo jautājumu līdz šim nav atbildējusi (skat.

spriedumu, 2016. gada 21. aprīlis, *Radlinger* un *Radlingerová*, C-377/14, EU:C:2016:283, 76.–79. punkts).

- 14 Iesniedzējtiesas ieskatā par Direktīvas 2008/48 piemērošanas pārākumu liecinātas, ka direktīvas mērķis atbilstoši tās 6. apsvērumam ir novērst šķēršļus iekšējā tirgus pareizai funkcionēšanai. Šis mērķis primāro tiesību līmenī ir nostiprināts LESD 114. pantā. Turklāt ar Direktīvu 2008/48 saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru ir jānodrošina augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis (spriedums, 2019. gada 11. septembris, *Lexitor*, C-383/18, EU:C:2019:702, 29. punkts), un šis mērķis primāro tiesību līmenī ir minēts LESD 12. un 169. pantā. Šie mērķi netiktu ievēroti, ja tādos pamatjautājumos kā patērētājiem paredzētā informācija par atteikumu varētu tikt pieļautas atkāpes no direktīvas standarta.
- 15 Iesniedzējtiesas ieskatā par piemērošanas pārākumu liecina arī tas, ka Direktīvā 2008/48 saistībā ar patērētājam līguma slēgšanas brīdī sniedzamo informāciju tās 10. un 14. pantā ir ietvertas precīzas tiesību normas, no kurām dalībvalstis atbilstoši šīs direktīvas 22. panta 1. punktam nevar atkāpties. Ja Vācijas likumdevējs apzināti vēlējas no tā atkāpties ar *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešajā teikumā un 12. punkta pirmās daļas trešajā teikumā ietverto koncepciju, apzināti tiek apietā Direktīva 2008/48 tās pamatbūtībā. Gadījumā, ja likumdevējs apzināti apiet direktīvu, tāpat kā vispārējo Savienības tiesību principu pārkāpuma gadījumā, varētu tikt pieprasīts, ka direktīvai ir tieša iedarbība tādējādi, ka atšķirīgā valsts tiesību norma nav piemērojama.
- 16 Pa jautājumiem 2.a)–c). Iesniedzējtiesas argumenti šajā ziņā principā atbilst argumentiem saistībā ar 1), 3.a) un 6) jautājumu lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-187/20.
- 17 Par 2.d) jautājumu. Jautājums ir par to, vai katra nepienācīgā kārtā sniegta informācija, kas atbilstoši Direktīvas 2008/48 10. pantam ir jāsniedz, nozīmē, ka nesāk skaitīt atteikuma termiņu, vai arī minētais attiecas tikai uz pilnīgu informācijas trūkumu, taču ne nepareizu informāciju.
- 18 Lai atbildētu uz šo jautājumu, nozīme ir tam, kā ir jāsaprot Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punkts, atbilstoši kuram atteikuma termiņu sāk skaitīt tikai pēc informācijas sniegšanas atbilstoši šīs direktīvas 10. pantam. Iesniedzējtiesa sliecas piekrist viedoklim, ka nepareiza informācija ir pielīdzināma informācijas trūkumam, jo patērētājs kredītlīguma noslēgšanas brīdī ir jāinformē skaidri un lakoniski (Direktīvas 2008/48 31. apsvēruma) un ar direktīvu ir jāsniedz augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis (spriedums, 2019. gada 11. septembris, *Lexitor*, C-383/18, EU:C:2019:702, 29. punkts).
- 19 Iesniedzējtiesas ieskatā nepareizs ir pieņēmums, ka informācijas kļūdainībai ir jābūt piemērotai, lai atturētu patērētāju no savu atteikuma tiesību izmantošanas, jo Direktīvā 2008/48 atbilstoši tās formulējumam nav ietverts šāds ierobežojums. Direktīvas mērķis, ka patērētājam līguma noslēgšanas brīdī informācija ir jāsniedz skaidrā un lakoniskā veidā, skaidri liecina par to, ka atteikuma tiesības saskaņā ar

šīs direktīvas 14. panta 1. punktu pastāv līdz brīdim, kad atbilstoši Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punkta otrā teikuma b) apakšpunktam un 10. pantam informācija tiek sniegta vēlāk. Tikai ar šo šauro interpretāciju var faktiski nodrošināt, ka patērētājs patiešām tiek informēts paredzētājā formā.

- 20 Par jautājumiem 3.a)–e), kuri ir par tiesību zaudēšanu. Iesniedzējtiesa izklāsta, ka tiesību zaudēšana Vācijas tiesībās tiek uzskatīta par nepieļaujamu tiesību izmantošanas gadījumu pretrunīgas rīcības dēļ, un pārkāpums ir nelojālais tiesību izmantošanas nokavējums. Tiesību zaudēšanas priekšnoteikums ir tāds, ka tiesību subjektam ir tiesības, kuras tas ilgāku laiku neizmanto, lai gan viņš patiesībā to varēja darīt, un ka subjekts, kuram ir jāizpilda pienākums, varēja sagaidīt un arī bija sagatavojies, ka tiesību subjekts savas tiesības neizmantos. Taču, ja tiesību subjekts savas tiesības izmanto, šī izmantošana šī brīža rīcības pretrunības dēļ, salīdzinot ar iepriekšējo tiesību subjekta rīcību, ir pretrunā *BGB* 242. pantam (labticība).
- 21 Tomēr iesniedzējtiesas ieskatā rodas jautājums par to, vai šie tiesību zaudēšanas noteikumi var tikt piemēroti patērētāja atteikuma tiesībām patērētāja kredītlīguma gadījumā (3.a) jautājums). Saskaņā ar Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punkta otrā teikuma a) un b) apakšpunktu 14 dienu ilgo atteikuma termiņu sāk skaitīt no līguma noslēgšanas dienas vai no dienas, kad patērētājs saņem informāciju saskaņā ar šīs direktīvas 10. pantu, ja šī diena ir vēlāk nekā līguma noslēgšanas diena. No minētā ir jāsecina, ka atteikums nav ierobežots laikā, ja patērētājs nesaņem informāciju saskaņā ar Direktīvas 2008/48 10. pantu. Turklāt no šīs direktīvas 14. panta 1. punkta otrā teikuma b) apakšpunkta var secināt, ka kreditoram jebkurā brīdī, sniedzot informāciju atbilstoši direktīvas 10. pantam, ir iespēja izraisīt atteikuma termiņa skaitīšanas sākumu. Tāpēc var secināt, ka šis tiesiskais regulējums par periodu, kurā atteikuma tiesības var tikt izmantotas, ir izsmeļošs, un turklāt nav vietas atteikuma tiesību ierobežošanai laika ziņā, izvirzot iebildumu par tiesību zaudēšanu.
- 22 Ja atteikuma tiesību zaudēšana saskaņā ar Savienības tiesībām būtu pieļaujama, rodas jautājums (3.b)), vai tiesību zaudēšana kā atteikuma tiesību ierobežošana laikā ir jāreglamentē likumā. Iesniedzējtiesas ieskatā nav pieļaujams, ka valsts tiesa, atsaucoties uz labu ticību, apzināti neņem vērā skaidru rīkojumu konkrētā sekundāro tiesību aktā un tā transpozīciju. Proti, Vācijas tiesībās tiesību zaudēšana tiek balstīta uz *BGB* 242. pantā ietvertu likuma ģenerālklausulu, taču kura neietver konkrētus tiesību zaudēšanas faktiskos apstākļus. Saturs drīzāk konkrēti tiek izstrādāts judikatūrā. Šis juridiskais pamats ir nepārskatāms, jo nav paredzēti būtiskie tiesību zaudēšanas priekšnoteikumi un turklāt judikatūrā tie netiek vērtēti vienādi. Tādējādi pastāv risks, ka Vācijas likumdevēja apzināti piešķirtā iespēja izmantot atteikuma tiesības bez termiņa ierobežojuma tiek apieta, pārmērīgi plaši piemērojot *BGB* 242. pantu. Tāpēc iesniedzējtiesa uzskata, ka patērētāja atteikuma tiesību zaudēšana Direktīvas 2008/48 piemērošanas jomā nevar tikt balstīta uz judikatūru, bet gan tikai uz parlamenta likumu, kurā ir reglamentēti būtiskie tiesību zaudēšanas priekšnoteikumi.

- 23 Ir arī jānoskaidro, kādas ir iebildumam par tiesību zaudēšanu Savienības tiesībās izvirzītie priekšnoteikumi subjektīvā ziņā (3.c) jautājums). Iesniedzējtiesas argumenti šajā ziņā principā pārklājas ar argumentiem saistībā ar septīto jautājumu lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-187/20 un ceturto jautājumu lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-155/20.
- 24 Ja uz 3.c) prejudiciālo jautājumu tiek atbildēts noliedzoši, iesniedzējtiesai rodas jautājums par to, vai iespēja kreditoram sniegt kredītņēmējam informāciju atbilstoši Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punkta otrā teikuma b) apakšpunktam vēlāk un tāpēc izraisīt atteikuma termiņa skaitīšanas sākumu, ir pretrunā tiesību zaudēšanas noteikumu labticīgai piemērošanai. Iesniedzējtiesas ieskatā, nesniedzot atbilstoši šīs direktīvas 10. panta 2. punktam norādāmo informāciju pienācīgā veidā, par atsaukšanos uz iebildumu par tiesību ļaunprātīgu izmantošanu jau sākotnēji nevar būt runa, jo saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru persona, kurai ir jāizpilda pienākums, nevar pamatoti atsaukties uz tiesiskās drošības apsvērumiem, lai atrisinātu situāciju, kāda radusies tāpēc, ka tā pati nav izpildījusi Savienības tiesībās paredzēto prasību sniegt informāciju par tiesību subjekta tiesībām atkāpties no līguma vai to atsaukt (spriedumi, 2013. gada 19. decembris, *Endress*, C-209/12, EU:C:2013:864, 30. punkts, un 2001. gada 13. decembris, *Heininger*, C-481/99, EU:C:2001:684, 47. punkts).
- 25 Ja uz 3.d) prejudiciālo jautājumu tiek atbildēts noliedzoši, ir jāpārbauda, vai šis secinājums ir saderīgs ar principiem, kuri Vācijas tiesai ir jāievēro saskaņā ar Pamatlikumu, un kā Vācijas tiesai ir jāatrisina pretruna starp saistošajām starptautisko tiesību prasībām un Savienības tiesību prasībām (3.e) jautājums).
- 26 Tiesību zaudēšanas institūts ir viens no starptautisko tiesību principiem. Šie vispārējie principi ir federālo tiesību sastāvdaļa un atbilstoši Pamatlikuma 25. panta 2. punktam ir pārāki pār likumiem. Tāpēc tie Vācijas tiesai ir saistoši.
- 27 Tiesību zaudēšanas iespēja starptautiskajās tiesībās ir atzīta. Taču starptautiskajā doktrīnā nav strīda par to, ka tiesību īstenošanas subjektam ir jāzina par savām tiesībām. Vienkāršas bezdarbības dēļ tiesības nevar tikt zaudētas. Ņemot vērā minēto, Vācijas tiesa varētu konstatēt patērētāja tiesību īstenošanas atteikuma tiesības zaudēšanu tikai tad, ja tiesību subjektam bija zināms vai rupjas nolaidības dēļ nebija zināms, ka viņam vispār vēl bija atteikuma tiesības.
- 28 Tāpēc, ja atbilstoši Savienības tiesībām patērētāja atteikuma tiesību īstenošanas tiesību zaudēšanai piemērojamie principi atšķirtos no saistošajām starptautisko tiesību prasībām, Tiesai Direktīvas 2008/48 piemērošanas jomā būtu jāpaskaidro, kādas juridiskās prasības valsts tiesai ir jāņem vērā šāda tiesību normu konflikta gadījumā.
- 29 3.a)–e) jautājumu nozīmi lēmuma pieņemšanā tajā izskatāmajā lietā iesniedzējtiesa kopsavilkuma veidā atspoguļo turpinājumā norādītajā veidā. Ja tiesību īstenošanas atteikuma tiesības atbilstoši Direktīvas 2008/48 14. panta 1. punkta pirmajam teikumam zaudēšana:

- ir izslēgta jau no paša sākuma;
- vai katrā ziņā ir jābalsta uz parlamenta likumu;
- vai katrā ziņā tās priekšnoteikums ir nezināšana rupjas nolaidības dēļ;
- vai katrā ziņā par to nevar būt runa, nesniedzot informāciju vēlāk;
- vai katrā ziņā nav saderīga ar saistošām starptautisko tiesību prasībām, ja vismaz nav konstatējama tiesību subjekta nezināšana rupjas nolaidības dēļ,

atbildētāja šajā gadījumā nevar atsaukties uz iebildumu par tiesību zaudēšanu.

- 30 Par ceturto jautājumu. Šis jautājums ir par tiesneša, kas lietu izskata vienpersoniski un kuram palāta ir uzticējusi pieņemt lēmumu lietā, tiesībām iesniegt Tiesā lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Šīs tiesības saskaņā ar valsts tiesībām ir strīdīgas.
- 31 Iesniedzējtiesa norāda uz diviem *BGH* nolēmumiem, kuros tā esot iebildusi pret to, ka tiesnesis, kas lietu izskata vienpersoniski, pirms vēšanās Tiesā neesot iesniedzis lietu palātai lēmuma pieņemšanai par pārņemšanu. *BGH* minēto esot vērtējusi kā tiesneša, kas lietu izskata vienpersoniski, pieļautu procesuālu kļūdu un esot tajā saskatījusi likumīgas tiesas principa pārkāpumu atbilstoši *GG* 101. panta 1. punkta otrajam teikumam.
- 32 Taču 2018. gada 13. decembra spriedumā *Rittinger* u.c., C- 492/17, EU:C:2018:1019, 30. un nākamie punkti, Tiesa ir uzsvērusi, ka tiesneša, kas lietu izskata vienpersoniski, lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, neņemot vērā valsts procesuālo tiesību normu ievērošanu, saskaņā ar Savienības tiesībām ir pieļaujams. Tomēr Tiesa neatbildēja uz jautājumu, vai tiesību iesniegt prejudiciālu nolēmumu ierobežojoša valsts tiesību norma nav jāpiemēro.
- 33 Ņemot vērā *LESD* 267. panta otrajā daļā ietverto imperatīvo normu, iesniedzējtiesa uzskata, ka tiesnesim, kas lietu izskata vienpersoniski, nevar būt pienākums nodot lietu palātai lēmuma pieņemšanai par pārņemšanu atbilstoši *ZPO* 348.a panta 2. punkta 1) apakšpunktam, ja viņš vēlas pieņemt lēmumu par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, un tāpēc lūdz Tiesai sniegt skaidrojumu.
- 34 Neņemot vērā šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, iesniedzējtiesa pieļauj arī iespēju uzdot *Bundesverfassungsgericht* [Federālai konstitucionālajai tiesai] jautājumus, kas izriet no tajā izskatīšanā esošās lietas. Proti, tai ir šaubas it īpaši par *EGBGB* 247. panta 6. punkta otrās daļas trešā teikuma un 12. punkta pirmās daļas trešā teikuma atbilstību konstitūcijai un atteikuma tiesību gadījumā spēkā esošo tiesību zaudēšanas noteikumu atbilstību starptautiskajam tiesībām un konstitūcijai, katrā ziņā interpretācijā, kas izriet no augstāko tiesu judikatūras saistībā ar tiesību aktiem patērētāju kredītu jomā.

- 35 Nobeigumā iesniedzējtiesa norāda, ka tās ar 2020. gada 7. janvāra, 5. marta un 31. marta lēmumiem uzdotie jautājumi, kas ir jau Tiesā izskatīšanā esošo lietu C-33/20, C-155/20 un C-187/20 pamatā, daļēji pārklājas ar šī lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu prejudiciālajiem jautājumiem 2.a)–c) un 3.c) un d), un tāpēc tiek rosināts lietas apvienot.

DARBA VERSIJA